

Kohtuasi C-197/24 [Šil'arský]ⁱ

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

12. märts 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Mestský súd Bratislava IV (Bratislava IV linnakohus, Slovakkia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

13. veebruar 2024

Hageja:

AK

Kostja:

RU

ⁱ Käesoleval kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

[...]

[...] [kohtuasja nr]

KOHTUMÄÄRUS

Mestský súd Bratislava IV (Bratislava IV linnakohus, Slovakkia) kohtuasjas, milles **hageja AK** nõuab **kostjalt RU**, [...] [advokaadi andmed] **3250 euro väljamõistmist koos kõrvalkuludega,**

määras:

Peatada kohtuasjas menetlus ja **esitada** Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused.

- 1) Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta direktiivi 2011/7/EL hilinevad maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul artikli 1 lõiget 2 koostoimes artikli 2 punktidega 1 ja 3 ning artikli 6 lõikega 1 kehtivas sõnastuses tuleb tõlgendada nii, et i) „ettevõtjaks“ loetakse ka füüsiline isik, kes niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas kasutab advokaadi õigusteenuseid, et asutada äriühing, milles temast saab juhatuse liige ning üks kahest asutajast ja osanikust, ning ii) „äritehinguks“ loetakse tehing, mille tulemusel osutab advokaat niisugusel juhul nagu põhikohtuasjas sellisele isikule äriühingu asutamisega seotud teenuseid?
- 2) Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas mõistet „tarbija“, mida on kasutatud 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (muudetud) artikli 2 punktis b kehtivas sõnastuses koostoimes selle direktiivi artikliga 8 tuleb tõlgendada nii, et niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas hõlmab see mõiste ka füüsilist isikut, kellele nõutakse õigusteenuste osutamise lepingu alusel maksamisele kuuluvat summat, kui selle lepingu esemeks oli äriühingu asutamisega seotud teenused ja kostjast pidi saama selle äriühingu juhatuse liige ning üks kahest asutajast ja osanikust?

Põhistus

- 1 Mestský súd Bratislava IV-s (Bratislava IV linnakohus) on pooleli vaidlusalune menetlus [...] [kohtuasja nr] hageja ja kostja vahel, milles hageja nõuab kostjalt 3250 euro tasumist koos kõrvalkuludega. Kõrvalkulud koosnesid järgmisest: i) viivis hilinemise eest 10,5% aastas summalt 3250 eurot alates 18. jaanuarist 2023 kuni maksmise päevani ja ii) kindlasummaline hüvitis võla sissenõudmise eest.
- 2 Pärast asja läbivaatamist jõudis eelotsusetaotluse esitanud kohus järeldusele, et Euroopa Kohtule tuleb esitada käesoleva kohtumääruse resolutsioonis nimetatud

eelotsuse küsimused. Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab eelotsuse küsimused pärast pooltevahelist vaidlust võistlevas menetluses. [...] [teave menetluse käigu kohta]

I. Vaidluse eseme lühiülevaade ja faktiliste asjaolude kokkuvõte

- 3 Vaidluse ese on tasu maksmine osutatud õigusteenuste eest. Hageja on äriühing, kes osutab õigusteenuseid. Kostja on füüsiline isik. Vaidlusalune nõue summas 3250 eurot koos kõrvalkuludega loovutati hagejale. Algne võlausaldaja oli selle nõude puhul hageja praegune juhatuse liige, kes on advokaat. Tema loovutas nõude seoses muutusega selles, mis tingimustel ta advokaadi kutsealal tegutseb. Esialgu tegutses ta advokaadina füüsilisest isikust ettevõtjana, praegu aga tegutseb ta selles ametis osahinguga osanikuna. Seetõttu kasutab eelotsusetaotluse esitanud kohus käesolevas kohtumääruses mõistet „hageja“ vaheldumisi ja neid eristamata esialgse hageja ja praeguse hageja kohta.
- 4 Hageja väidab, et 2022. aasta märtsi lõpus-aprilli alguses võttis kostja temaga ühendust ning tundis huvi õigusteenuste vastu. Kostja soovis asutada osahinguga Slovakkia õiguse alusel ning temast pidi saama üks kahest selle äriühinguga asutajast ja osanikust. Temast pidi saama ka juhatuse liige. Selle tulemusel sõlmiti suuline käsundusleping ja hageja kohustus osutama kostjale õigusteenuseid kindlasummalise tasu eest. Hageja koostas lepingu kavandi ja muud dokumendid, mille ta saatis kostjale. Osutatud nõustamisteenuste raames analüüsis hageja ka mitut küsimust seoses äriühinguga asutamisega ja tulevaste asutajate osalemisega selles protsessis. Teine asutaja peale kostja pidi olema teise riigi kodanik. Hageja esitas kostjale teenuse osutamise eest arve 3250 eurot, mida kostja tähtpäevaks ehk 17. jaanuariks 2023 ei tasunud. Hageja hinnangul on tegemist äri vaidlusega ja kostja ei ole tarbija. Hageja esitatud nõuded kuuluvad äriõiguse alla.
- 5 Kostja aga väidab, et ei ole sõlminud hagejaga mingit õigusteenuste osutamise lepingut. Samuti ei lepitud tema sõnul kokku teenuste eest makstavat tasu. Tema hinnangul ei osutanud hageja talle äriühinguga asutamise teenust, kostja teenusesaajana aga ei saanud hagejalt kliendina mingeid teenuseid. Kostja väidab, et hageja saatis talle ühingulepingu ja sellega seotud dokumendid ilma sellekohase käsundita. Kostja väidab samuti, et ta on tarbija staatuses ja pooltevahelist suhet ei reguleeri äriõiguse normid.

II. Viidatud liikmesriigi ja liidu õigusnormide sõnastus

- 6 Selles osas viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus kohaldatavatele liikmesriigi õigusnormidele. Samuti viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus asjassepuutuvatele liidu õigusnormidele.

a) Liikmesriigi õigusnormid

- 7 Seaduse nr 513/1991 äriseadustik (zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, edaspidi „äriseadustik“) § 2 lõike 2 punktis a on sätestatud:

„Ettevõtja käesoleva seaduse tähenduses on a) isik, kes on kantud äriregistrisse [...]“.

- 8 Äriseadustiku § 57 lõikes 1 seadusega nr 530/2003 (zákon č. 530/2003 Z. z.) antud sõnastuses on ette nähtud, et:

„Kui käesoleva seaduse muudes sätetes ei ole ette nähtud teisiti, asutatakse äriühing kõigi asutajate allkirjastatud ühingulepinguga. Asutajate allkirjade ehtsus tuleb ametlikult tõendada“.

- 9 Äriseadustiku § 62 lõikes 1 on sätestatud:

„Äriühingu tekkimise päev on selle äriregistrisse kandmise kuupäev [...]“.

- 10 Äriseadustiku, muudetud seadusega nr 9/2013 (zákon č. 9/2013 Z. z.), § 369c on ette nähtud, et:

„1. Võlgniku hilinemise korral on võlausaldajal lisaks §-de 369, 369a ja 369b kohastele nõuetele õigus saada ka kindlasummalist hüvitist võla sissenõudmiskulude katteks, ilma et selleks oleks vaja eraldi meeldetuletust/nõudmist. Võla sissenõudmiskulude kindlasummalise hüvitise suuruse määrab vláda Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi valitsus) oma määrusega.

2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui nõue tuleneb tarbijalepingust ja võlgnik on tarbija“.

- 11 Seaduse nr 40/1964 tsiviilseadustik (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník), muudetud seadusega nr 568/2007 (zákon č. 568/2007 Z. z.) (edaspidi „Slovakkia tsiviilseadustik“), §-s 52 on sätestatud:

„1. Tarbijaleping on müüja või teenuste osutaja ja tarbija vahel sõlmitud mis tahes leping, sõltumata selle õiguslikust vormist.

2. Tarbijalepinguid puudutavaid õigusnorme, nagu ka kõiki muid õigusnorme, mis reguleerivad õigussuhteid, mille pooleks on tarbija, kohaldatakse alati, kui see on kasulik lepingupoolele, kes on tarbija. Muud lepingulised või lepinguvälised kokkulepped, mille sisu või eesmärk on sellest õigusnormist kõrvalehoidmine, on tühised. Kõigile õigussuhetele, mille üks pool on tarbija, kohaldatakse alati eelkõige tsiviilseadustiku sätteid, isegi kui muul juhul kuuluksid kohaldamisele äriseadustiku sätteid.

3. Ettevõtja on isik, kes tarbijalepingu sõlmimisel ja täitmisel tegutseb oma kaubandustegevuse või muu äritegevuse raames.

4. Tarbija on füüsiline isik, kes tarbijalepingu sõlmimisel ja täitmisel ei tegutse oma kaubandustegevuse või muu majandustegevuse raames“.

- 12 Seaduse nr 586/2003 advokatuuri kohta ja äritegevuse korraldamise seaduse nr 455/1991 (äritegevuse seadus) muutmise ja täiendamise kohta (zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)) kehtivas redaktsioonis, muudetud hilisema seadusega nr 304/2009 (zákon č. 304/2009 Z. z.) (edaspidi „advokatuuriseadus“) on § 18 lõikes 4 sätestatud:

„Advokaat on kohustatud õigusteenuse osutamise käigus teavitama klienti, kes on õigusteenuse tarbija, õigusteenuse osutamise eest makstava tasu suurusel juba enne selle teenuse osutamise alustamist. Vastasel juhul ei ole tal õigust tasu saada. [...]“.

b) Liidu õigusnormid

- 13 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta direktiivi 2011/7/EL hilinevad maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul (edaspidi „direktiiv 2011/7“) artikli 1 lõikes 2 on sätestatud:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõigi maksete suhtes, millega tasutakse äritehingute eest“.

- 14 Direktiivi 2011/7 artikli 2 punktides 1 ja 3 on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „äritehingud“ – ettevõtjatevahelised või ettevõtjate ja riigiasutuste vahelised tehingud, mille tulemuseks on kaupade tarnimine või teenuste osutamine tasu eest;

[...]

3. „ettevõtja“ – organisatsioon, mis ei ole riigiasutus ning mis tegeleb iseseisva majandus- või kutsetegevusega (ka siis, kui sellega tegeleb üks isik)“.

- 15 Direktiivi 2011/7 artikli 6 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad, et kui artikli 3 või 4 kohaselt tuleb äritehingute puhul maksta viivist, on võlausaldajal õigus võlgnikult sisse nõuda minimaalne kindel summa 40 eurot“.

- 16 Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (edaspidi „direktiiv 93/13“) artikli 1 lõikes 1 kehtivas sõnastuses on ette nähtud:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, mis käsitlevad ebaõiglasi tingimusi müüja või teenuste osutaja ning tarbija vahel sõlmitud lepingutes“.

17 Direktiivi 93/13 artikli 2 punktis b on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

tarbija – füüsiline isik, kes käesoleva direktiiviga hõlmatavate lepingute raames toimib eesmärgidel, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus- ega kutsetegevusega“.

18 Direktiivi 93/13 artiklis 8 on ette nähtud:

„Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi reguleerimisalas vastu võtta või säilitada asutamislepingule vastavad rangemad sätted, et tagada tarbijate kaitstuse kõrgem tase“.

19 Direktiivi 93/13 kaheteistkümnendas põhjenduses on sätestatud:

„praegused siseriiklikud õigusaktid võimaldavad ette näha üksnes osalist ühtlustamist; käesolev direktiiv hõlmab eelkõige ainult neid lepingutingimusi, mille suhtes ei ole eraldi kokku lepitud; liikmesriikidel peaks olema võimalus [EMÜ] asutamislepingu sätteid arvesse võttes kindlustada tarbijatele kõrgem kaitstuse tase siseriiklike õigusnormide abil, mis on käesoleva direktiiviga ette nähtud õigusnormidest rangemad“.

III. Eelotsusetaotluse põhjendused

20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused järgmistel põhjustel:

a) Esimene eelotsuse küsimus

21 Hageja nõuab kindlasummalise hüvitise tasumist võla sissenõudmiskulude katteks summas 40 eurot äriseadustiku § 369c lõike 1 kohaselt. Äriseadustiku § 369c lõikega 1 on võetud üle direktiivi 2011/7 artikli 6 lõige 1.

22 Euroopa Kohus on otsustanud, et kõik liikmesriigid on liidu õiguse kohaldamisel kohustatud tõlgendama seda võimaluste piires võimalikult suures ulatuses kooskõlas liidu direktiivide sisu ja eesmärgiga, et saavutada nende õigusnormidega taotletav eesmärk (vt 5. juuli 2007. aasta kohtuotsus Hans Markus Kofoed, C-321/05, EU:C:2007:408, punkt 45). Eelotsusetaotluse esitanud kohus on sellest kohustusest teadlik.

- 23 Sel põhjusel peab eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendama liikmesriigi õigusnormi ehk äriseadustiku § 369c lõiget 1 viisil, mis võimaldab saavutada direktiivi 2011/7 artikli 6 lõikega 1 taotletava eesmärgi.
- 24 Mõiste „äritehing“ kohta on Euroopa Kohus selgitanud, et tehingu kvalifitseerimiseks äritehinguna viimati viidatud õigusnormi tähenduses peab see vastama kahele eeldusele. Esiteks peab see olema sõlmitud kas ettevõtjate vahel või ettevõtjate ja ametiasutuste vahel. Teiseks peab selle tulemus olema kaupade tarnimine või teenuste osutamine tasu eest (20. oktoobri 2022. aasta kohtuotsus BFF Finance Iberia SAU, C-585/20, EU:C:2022:806, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 25 Direktiivi 2011/7 põhjenduse 19 kohaselt on selle direktiivi artikli 6 lõike 1 eesmärk vältida maksetega hilinemist ja tagada, et võlausaldajad saaksid hilenud maksimisest tulenevate sissenõudmiskulude katmiseks õiglase hüvitise. Artikli 1 lõike 2 kohaselt on direktiiv kohaldatav kõigile maksetele, mis kujutavad endast tasu äritehingutes. Direktiivi 2011/7 artikli 2 punkti 1 kohaselt on äritehingud tehingud ettevõtjate vahel. Mõiste „ettevõtja“ definitsioon direktiivi 2011/7 artikli 2 punktis 3 eeldab, et muu organisatsioon kui riigiasutus (käesolevas kohtuasjas ei ole tegemist riigiasutusega) tegeleb oma iseseisva majandus- või kutsetegevusega.
- 26 Hageja hinnangul on ta võlausaldaja, kellele on viidatud just äriseadustiku § 369c lõikes 1 ja kellel on õigus saada kindlasummalist hüvitist võla sissenõudmiskulude katteks. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu jaoks ei ole aga selge, kas seda liikmesriigi õigusnormi võib tõlgendada direktiivi 2011/7/EL artikli 6 lõike 1 eesmärgi kontekstis koostoimes selle direktiivi artikli 1 lõikega 1 ning artikli 2 punktidega 1 ja 3 nii, et mõistega „ettevõtja“ saab hõlmata ka füüsilise isiku, kes kasutab advokaadi õigusteenuseid äriühingu asutamiseks, kui temast saab vaid üks kahest äriühingu asutajast ja osanikust ning äriühingu juhatuse liige. Teisisõnu soovib kohus mõista, kas juhul, kui niisugune füüsiline isik kasutab õigusteenuseid äriühingu asutamiseks, on ta tarbija (seda käsitleb teine küsimus) või võib teda pidada „ettevõtjaks“ direktiivi 2011/7 artikli 2 punkti 3 tähenduses.
- 27 Liikmesriigi õigusnormi ehk äriseadustiku § 57 lõike 1 kohaselt sõlmitakse selleks, et asutada osühing, millega on tegemist käesolevas kohtuasjas, kahe asutaja puhul asutamisleping, mille allkirjastavad mõlemad asutajad. Asutamislepingu sõlmimine on esimene samm, mille tulemusena äriühing küll asutatakse, aga ei teki veel õigussubjektina. Teine samm on äriühingu tekkimine ja sellele juriidilise isiku staatuse saamine äriseadustiku § 62 lõike 1 kohaselt, mis toimub alles äriregistrisse kandmise hetkel. Äriseadustiku § 2 lõike 2 punkti a kohaselt muutub selline õigussubjekt just äriregistrisse kandmise hetkel ka ettevõtjaks selle seaduse tähenduses ja nõude põhjendatuse hindamise kontekstis äriseadustiku § 369c lõike 1 tähenduses.
- 28 Seejuures on loogiline, et neile kahele sammule eelnevad praktikas ühingulepingu ja muude vajalike dokumentide koostamine (nt äriühingu tulevase juhatuse liikme

allkirja näidis või asutajate mitmesugused avaldused, mis on nõutud liikmesriigi õigusnormides). On tõsi, et ajal kui see toimub, ei ole asutajad ja tulevased osanikud formaalselt ettevõtjad liikmesriigi õiguse kohaselt, aga eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas nad ei ole juba selles äriühingu asutamise etapis hõlmatud mõistega „ettevõtja“ direktiivi 2011/7 artikli 2 punkti 3 tähenduses ja kas selliste äriühingu dokumentide koostamine õigusteenuste raames, mida advokaat osutab niisuguse äriühingu asutajale, on hõlmatud mõistega „äritehing“ direktiivi 2011/7 artikli 2 lõike 1 kohaselt niisuguses tähenduses, nagu seda on määratlenud Euroopa Kohus (eespool viidatud 20. oktoobri 2022. aasta kohtuotsus BFF Finance Iberia SAU, C-585/20, EU:C:2022:806, punkt 22).

- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tugineb nende argumentide puhul kahele järeldusele, millele Euroopa Kohus on jõudnud.
- 30 Esiteks, mis puudutab direktiivi 2011/7 artikli 2 punkti 1 sõnastust, siis väljendi „[mis tahes] tehing“ kasutamine näitab, et mõistet „äritehingud“ tuleb mõista laialt ja seetõttu ei kattu see tingimata mõistega „leping“. Äritehingu mõiste kitsas tõlgendus ei oleks seega asjakohane (vt ka 1. detsembri 2022. aasta kohtuotsus [X] sp. z o.o., sp.k, C-419/21, EU:C:2022:948, punktid 22 ja 25).
- 31 Teiseks, Euroopa Kohus on märkinud äriühingu ja selle juhatuse liikme suhte kohta, et sellist suhet ei saa käsitleda väljaspool mistahes majandustegevust või majanduslikku eesmärki ja neist sõltumatult, kui kõnealune füüsiline isik on äriühinguga kutsealaselt tihedalt seotud, olles näiteks selle tegevdirektor või enamusosanik. Ainuüksi asjaolust, et käendaja on füüsiline isik, ei piisa selleks, et tuvastada, et ta on tarbija (vt ka 14. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, punktid 37 ja 38).
- 32 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul räägivad need kaks Euroopa Kohtu järeldust selle kasuks, et vastus esimesele küsimusele peaks olema jaatav. Kohtus kahtlust tekitav erinevus seisneb aga selles, et viidatud kohtuasjas Česká spořitelna oli tegemist füüsilise isiku ja olemasoleva äriühingu vahelise vaidlusega. Kõnealune äriühing oli olemas õiguslikus tähenduses juriidilise isikuna ja tegemist ei olnud veel mitte eksisteeriva äriühinguga (nagu see on käesolevas kohtuasjas), mida ei pruugitagi asutada ja mis seega võib-olla ei tekigi.
- 33 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on teadlik Euroopa Kohtu 3. juuli 1997. aasta lahendist, milles Euroopa Kohus sedastas, et lepingute suhtes, mille eesmärk on eratarbimise käigus rahuldada üksikisiku isiklikke tarbimisvajadusi, kohaldatakse õigusnorme, mis puudutavad tarbija kaitset majanduslikult nõrgema poolena. Eriline kaitse, mis on nendes õigusnormides ette nähtud, ei ole õigustatud lepingute puhul, mis on sõlmitud majandusliku või kutsetegevuse eesmärgil, isegi kui see tegevus toimub alles tulevikus, kuivõrd asjaolu, et tegevus toimub tulevikus, ei võta selle majanduslikku või kutsetegevuse laadi (vt 3. juuli 1997. aasta kohtuotsus Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, punkt 17).

- 34 Kohtuasjas Benincasa oli aga tegemist teistsuguse probleemiga ja see tekitab eelotsusetaotluse esitanud kohtu jaoks kahtluse, kas sellest tulenevaid järeldusi saab arvesse võtta. See kahtlus tuleneb asjaolust, et härra Benincasa sõlmis lepingu [...] kaupluse asutamiseks ja pidamiseks. Tegemist oli küll tulevikus toimuva tegevusega, aga selle tegevusega pidi tegelema ta ise (vt 3. juuli 1997. aasta kohtuotsus Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, punkt 10), mitte aga teine isik – nagu see on käesolevas kohtuasjas –, mida teenuse osutamise hetkel pealegi ei olnud veel olemas ja mis ei olnud asutatud.
- 35 Vastus esimesele eelotsuse küsimusele aitaks eelotsusetaotluse esitanud kohtul kõrvaldada selle kahtluse seoses direktiivi 2011/7 artikli 1 lõike 2 tõlgendamisega koostoimes artikli 2 punktidega 1 ja 3 ning artikli 6 lõikega 1. Kui vastus sellele küsimusele oleks jaatav, siis oleks eelotsusetaotluse esitanud kohtule selge, et liikmesriigi õigust [...] tuleb tõlgendada nii, et kostja on ettevõtja äriseadustiku § 2 lõike 2 punkti a tähenduses ja kui muud seadusest tulenevad tingimused on täidetud, on hagejal õigus nõuda [...] kindlasummalist hüvitist võla sissenõudmiskulude katteks liikmesriigi õiguse ehk äriseadustiku § 369c lõike 1 kohaselt.

b) Teine eelotsuse küsimus

- 36 Teine eelotsuse küsimus on esitatud puhuks, kui vastus esimesele küsimusele on eitav. Sellisel juhul tahaks eelotsusetaotluse esitanud kohus nimelt teada, kas kostja on hõlmatud mõistega „tarbija“ direktiivi 93/13 tähenduses. Teisisõnu, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada, kas mõiste „tarbija“, mida on kaustatud direktiivis 93/13, hõlmab ka füüsilist isikut, kelle vastu on esitatud nõue õigusteenuste osutamise lepingu alusel olukorras, kus selle lepingu esemeks olid õigusteenused äriühingu asutamiseks ning kostjast pidi saama üks selle äriühingu asutajatest ja osanikest.
- 37 Teine küsimus puudutab direktiivi 93/13 tõlgendamist, kuigi käesolevas asjas ei ole esmapilgul tegemist ebaõiglase tingimuste küsimusega tarbijalepingus. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, on kohtuasja lahendamise seisukohast oluline teha kindlaks, kas kostja on tarbija, sest liikmesriigi õiguse kohaselt [...] on sellisel hinnangul edasised õiguslikud tagajärjed. Küsimus on eelkõige hageja osutatud õigusteenuste eest tasumises.
- 38 Liikmesriigi õiguse ehk Slovakkia tsiviilseadustiku § 52 lõike 4 mõiste „tarbija“ tuleneb direktiivi 93/13 artikli 2 punktis b määratletud mõiste ülevõtmisest ja just seetõttu on selle mõiste tõlgendamine käesolevas menetluses õiguslikult oluline. Kui kostja ei oleks hõlmatud mõistega „ettevõtja“ direktiivi 2011/7 alusel, saaks eelotsusetaotluse esitanud kohus kohaldada liikmesriigi õigusnormi ehk Slovakkia tsiviilseadustiku § 52 lõiget 4. Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab seda õigusnormi tõlgendades lähtuma direktiiviga 93/13 taotletavast eesmärgist, mis võeti üle kõnelausesse liikmesriigi õigusnormi (vt laiemalt punkt 22).

- 39 Slovakkia Vabariik on kehtestanud riigisisese õigusnormi ehk seaduse nr 586/2003 § 18 lõike 4, mille kohaselt on advokaat kohustatud õigusteenuse osutamise käigus teavitama klienti, kes on õigusteenuse tarbija, õigusteenuse osutamise eest makstava tasu suurusest juba enne selle teenuse osutamise alustamist. Vastasel juhul ei ole tal õigust tasu saada. Eelotsusetaotluse esitanud kohus mõistab seda õigusnormi nii, et Slovakkia on kehtestanud kohustuse kohaldada mõistet „tarbija“ õigusteenuste osutamise eest makstavate advokaaditasude valdkonnas, kuigi tegemist on valdkonnaga, mis ei kuulu direktiivi 93/13 kohaldamisalasse.
- 40 Direktiivi 93/13 kaheteistkümnenda põhjenduse kohaselt ühtlustatakse selle direktiiviga ebaõiglase tingimuste riigisisest regulatsiooni üksnes osaliselt ja minimaalselt, mistõttu liikmesriikidele jääb võimalus ELTLi sätteid arvesse võttes tagada tarbijatele kõrgem kaitstuse tase riigisiseste õigusnormide abil, mis on selle direktiiviga ette nähtud õigusnormidest rangemad. Lisaks võivad nimetatud direktiivi artikli 8 kohaselt liikmesriigid selle direktiivi reguleerimisalas vastu võtta või säilitada sellele lepingule vastavad rangemad sätted, et tagada tarbijate kaitstuse kõrgem tase (13. detsembri 2022. aasta kohtuotsus FV, C-405/21, EU:C:2022:793, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Liikmesriigid võivad kohaldada selle direktiivi sätteid valdkondades, mis ei kuulu selle õigusakti reguleerimisalasse, kui see on kooskõlas direktiivi eesmärkidega ja aluslepingutega (vt ka 21. detsembri 2021. aasta kohtuotsus DP ja SG, C-243/20, EU:C:2021:1045, punkt 55).
- 42 ELTL artikli 169 lõike 4 kohaselt võivad liikmesriigid säilitada või kasutusele võtta rangemaid tarbijakaitsemeetmeid tingimusel, et need on aluslepingutega kooskõlas (2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Condominio di Miláno, via Meda, C-329/19, EU:C:2020:263, punkt 32).
- 43 Euroopa Kohus on seejuures sedastanud, et „tarbija“ mõistet tuleks direktiivi 93/13 artikli 2 punkti b tähenduses käsitleda, lähtudes funktsionaalsuse kriteeriumist, mis seisneb selle hindamises, kas kõnealune lepinguline suhe asub väljaspool kutsealast tegevust (19. novembri 2015. aasta kohtumäärus Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, punkt 27).
- 44 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on teadlik sellest, et Euroopa Kohus on Johann Gruberi kohtuotsuses märkinud, et asja menetlev riigisisene kohus peab otsustama, kas kõnealune leping sõlmiti selleks, et katta olulisel määral asjaomase isiku majandus- või kutsetegevusega seotud vajadusi, või mängis majanduslik kasutus pigem ainult väheolulist rolli. Euroopa Kohus on samuti sedastanud, et isikul, kes on sõlminud sellist kaupa puudutava lepingu, mida kasutatakse osaliselt tema majandus- ja kutsetegevusega seotud eesmärgil ning osaliselt majandus- ja kutsetegevusest väljajääval eesmärgil, ei ole õigust tugineda sellest tulenevatele eelistele (20. jaanuari 2005. aasta kohtuotsus Johann Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, punkt 54).

- 45 Just käesoleva kohtuasja asjaolude kontekstis leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et teisele küsimusele tuleks vastata jaatavalt. Samaselt esimese eelotsuse küsimusega seisneb eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlus aga selles, kas käesolevas kohtuasjas tegeles äriühing, mis oli alles [...] loomise faasis, majandus- või kutsetegevusega. Seega pidi majandus- või kutsetegevusega *sensu stricto* tegelema teine isik kui kostja. Seetõttu ei tea kohus, kas ta peaks kohaldama kohtuotsuse Johann Gruber järeldusi või mitte.
- 46 Kui vastus teisele küsimusele on jaatav, kohaldab eelotsusetaotluse esitanud kohus käesolevas kohtuasjas seaduse nr 586/2003 artikli 18 lõiget 4 koostoimes Slovakkia tsiviilseadustiku artikli 52 lõikega 4 ja loeb kostja selle jaatava vastuse kontekstis tarbijaks. Samuti ei oleks kostja tarbijana liikmesriigi õigusnormi ehk äriseadustiku § 369c lõike 2 kohaselt kohustatud tasuma hagejale kindlasummalist hüvitist võla sissenõudmiskulude katteks.

IV. Järeldused

- 47 Kõigil kirjeldatud põhjustel jõudis eelotsusetaotluse esitanud kohus järeldusele, et põhikohtuasjas tuleb esitada Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused. Seoses sellega peatas eelotsusetaotluse esitanud kohus tsiviilkohtumenetluse seadustiku (Civilný sporový poriadok) § 162 lõike 1 punkti c ja ELTL artikli 267 kohaselt menetluse ja tegi resolutsioonis kirjeldatud otsuse. [...]

[...]

[menetluslikud küsimused, nimed] [...]